

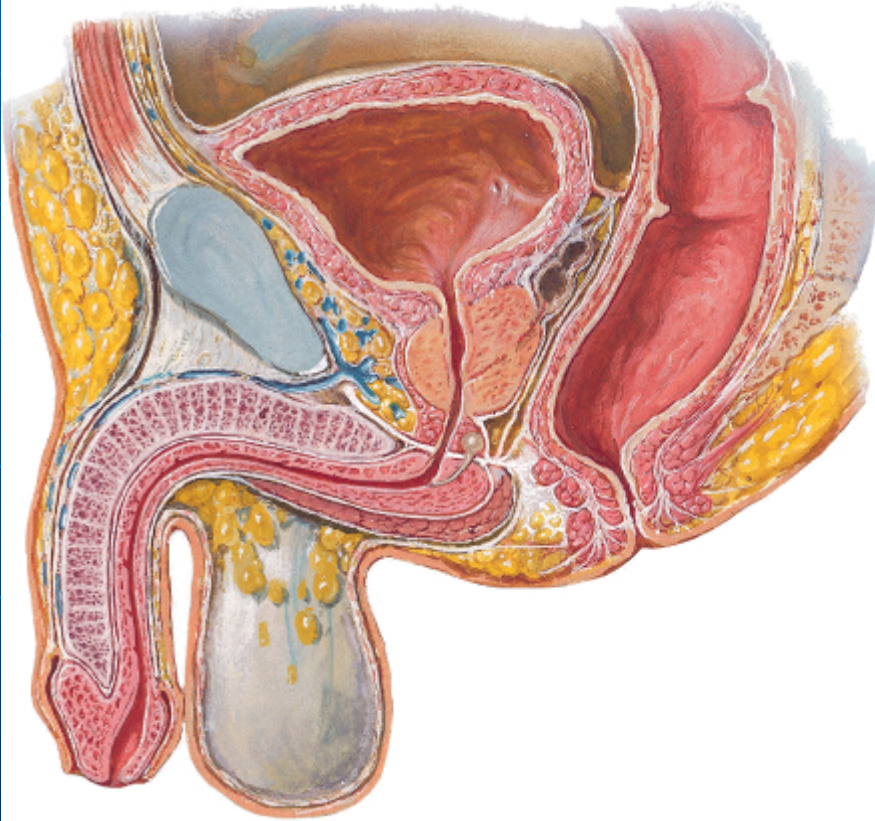
Choroby gruczołu krokowego

Anatomia stercza

- Gruczoł krokowy (stercz, prostata) gruczoł wydzielania zewnętrznego należący do układu męskich narządów płciowych
- położony na dnie miednicy mniejszej, pod pęcherzem

Pelvic Viscera and Perineum of Male

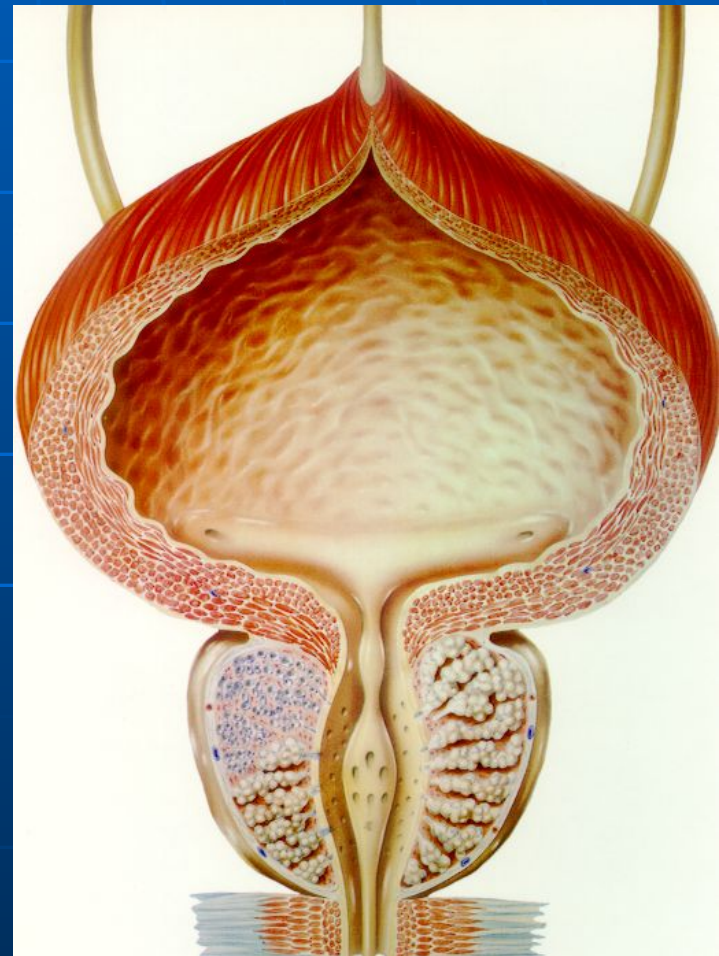
Median (Sagittal) Section

F. Netter
M.D.
C. Machado
M.D.
© IAN

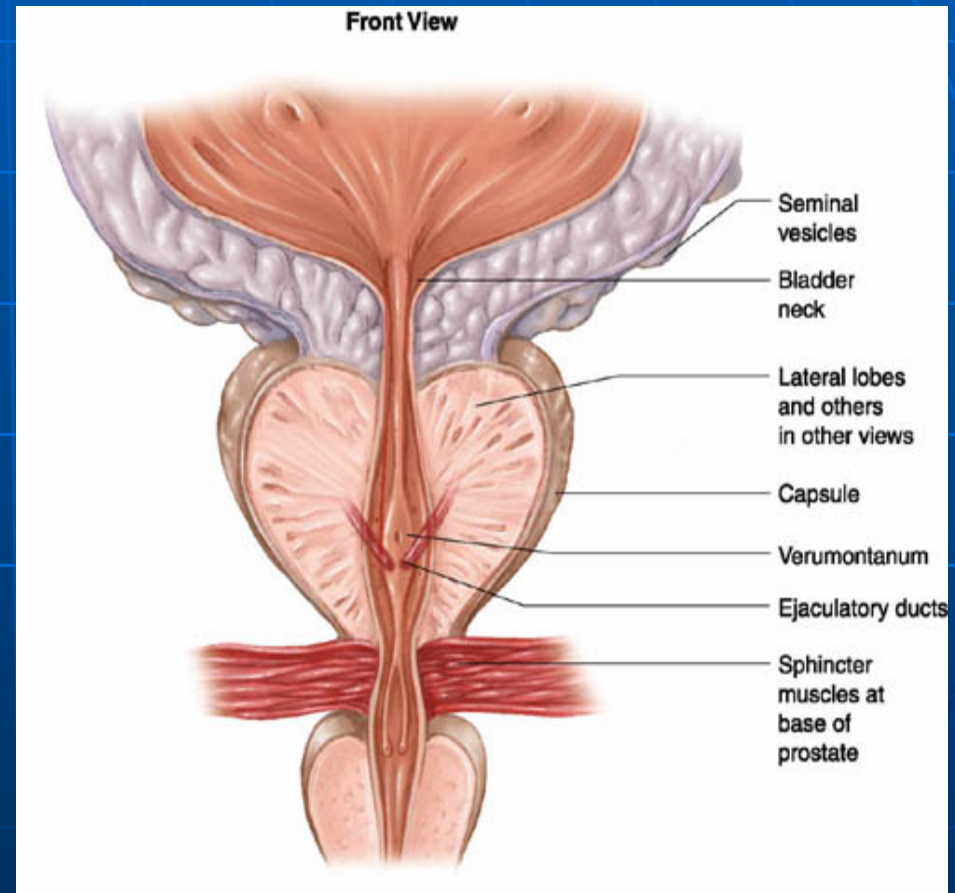
Prostata

- składa się z dwóch płatów bocznych połączonych do przodu od cewki moczowej łącznotkankową węższą, zbudowany z 30 - 50 jednostek cewkowo-pęcherzykowych

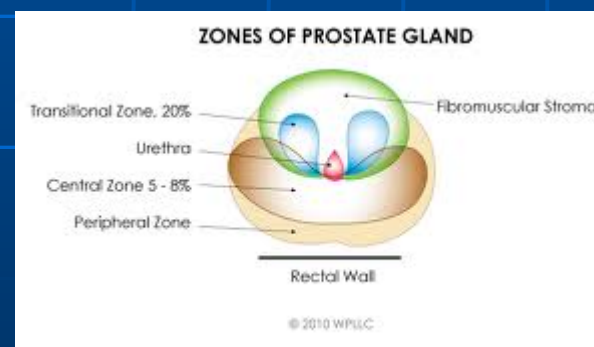
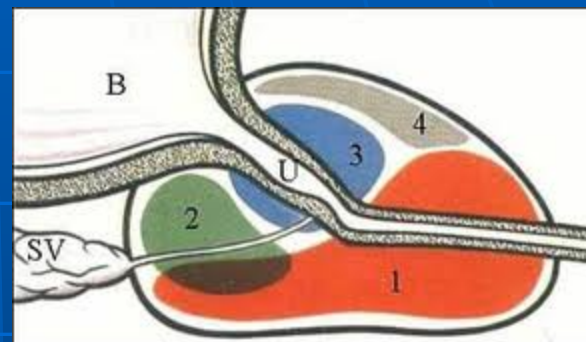
Prostata

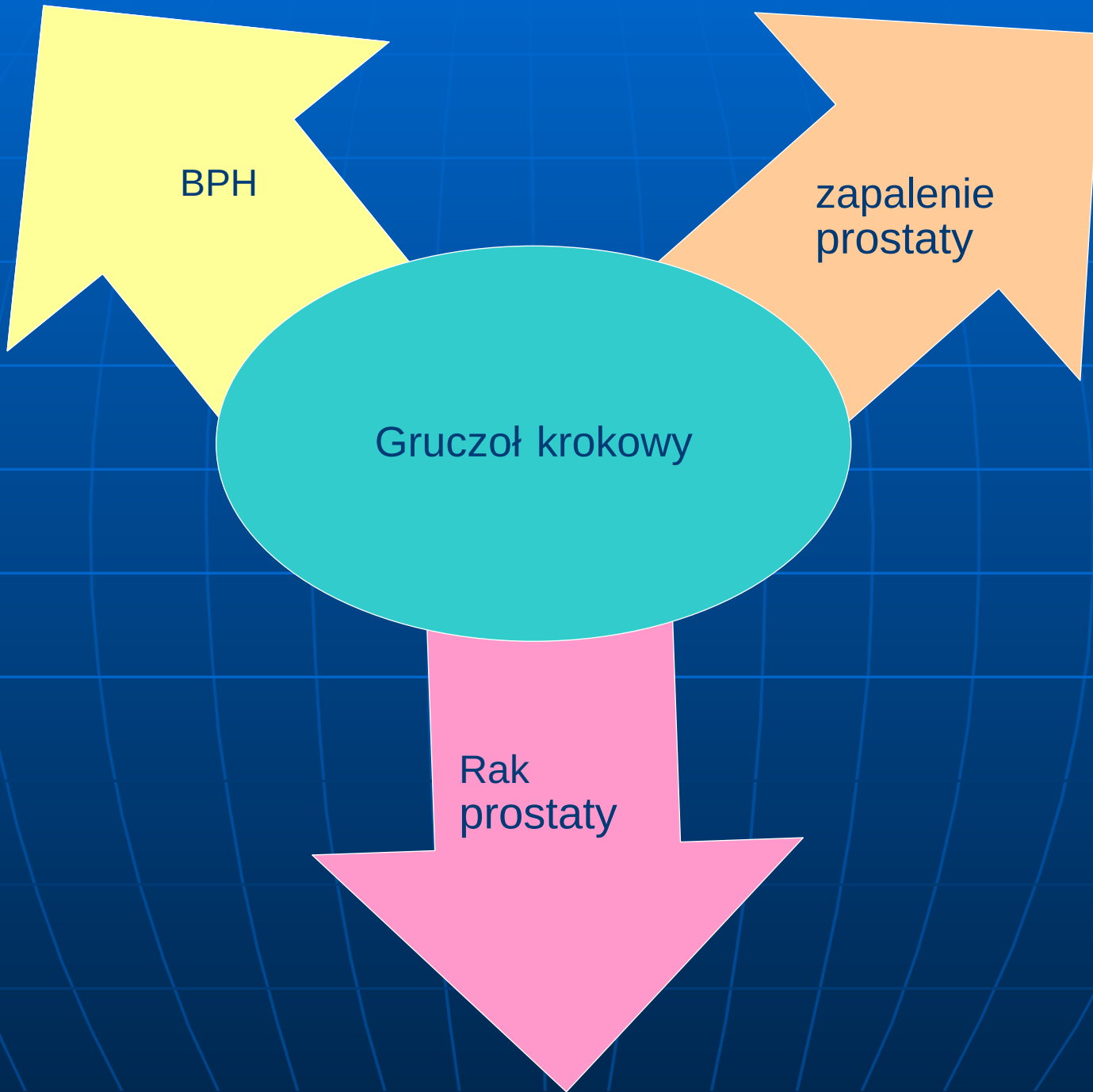
- wielkość stercza:
3 x 4 x 2 cm;
PV 20 ml
- wytwarza wydzielinę
stanowiącą istotną
część płynu
nasiennego – funkcja
prokreacyjna
- zapewnia
żywoćność
plemników
i upłynnienie ejakulatu

Strefowa budowa stercza

- Według McNeala (1968) wyróżniamy cztery strefy:
 1. Strefa obwodowa – gruczołowa, obejmuje 70% objętości stercza, leży w tylnó-dolnej części gruczołu i jest miejscem pierwotnego powstawania raka w ponad 60% przypadków
 2. Strefa środkowa – gruczołowa, stanowi 25% objętości stercza, najczęściej występuje zapalenie gruczołu, rzadko rak stercza
 3. Strefa przejściowa – gruczołowa, od 5 do 10% objętości, łagodny rozrost stercza, rak stercza do 25% przypadków
 4. Strefą przednią - włóknisto-mięśniowa

BPH

zapalenie
prostaty

Gruzoł krokowy

Rak
prostaty

Łagodny rozrost prostaty

(BPH, ang. – *benign prostatic hyperplasia*) jest powszechną przyczyną dolegliwości i zaburzeń w oddawaniu moczu u mężczyzn powyżej 50 roku życia.

Patologia ta traktowana jest jako naturalna konsekwencja starzenia się organizmu męskiego, zaś jej częstość występowania wzrasta wraz z wiekiem.

Łagodny rozrost prostaty

- W Polsce objawy łagodnego rozrostu gruczołu krokowego dotyczą ponad 2 milionów mężczyzn i prowadzą do pogorszenia jakości życia u co najmniej 50% dotkniętych nimi osób.

Najczęściej występujące objawy i dolegliwości BPH

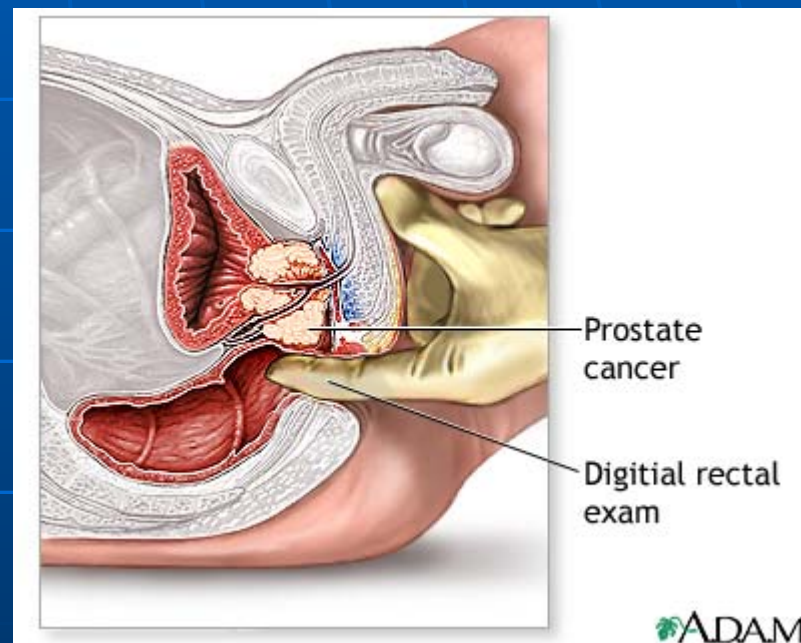
Objawy podrażnienia pęcherza	Objawy przeszkody podpęcherzowej
Częstomocz	Wyczekiwanie na mikcję
Oddawanie moczu w nocy	Zwężenie strumienia moczu
Gwałtowne parcie na mocz	Wydłużenie czasu mikcji
Brak możliwości powstrzymania mikcji	Oslabienie siły strumienia moczu
Nietrzymanie moczu z parcia	Przerywany strumień moczu
Ból w czasie mikcji	Wykapywanie moczu po mikcji
	Uczucie zalegania moczu w pęcherzu po mikcji
	Zatrzymanie moczu

Diagnostyka różnicowa

- Zaburzenia i dolegliwości w oddawaniu moczu mogą występować również w przebiegu innych chorób – czy to gruczołu krokowego (rak, zapalenie), czy dolnych dróg moczowych (zapalenie pęcherza, rak pęcherza, zwężenie cewki, dysfunkcja neurogenna pęcherza) czy też schorzeń innych układów (cukrzyca, choroby neurologiczne, choroby przysadki, naczyń, nerek, leki moczopędne).
- Dlatego w przypadkach LUTS konieczne jest postępowanie różnicujące te jednostki chorobowe.

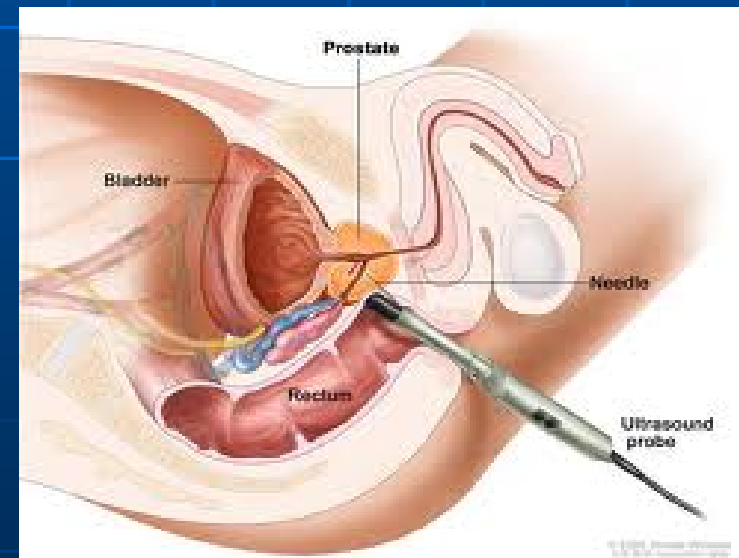
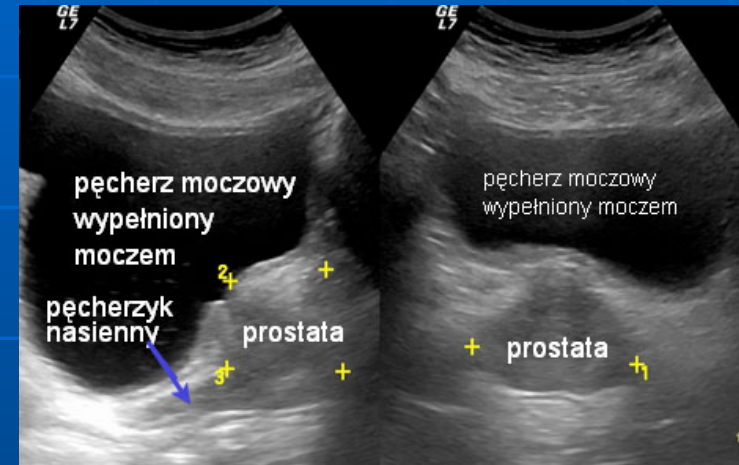
Ocena przedmiotowa

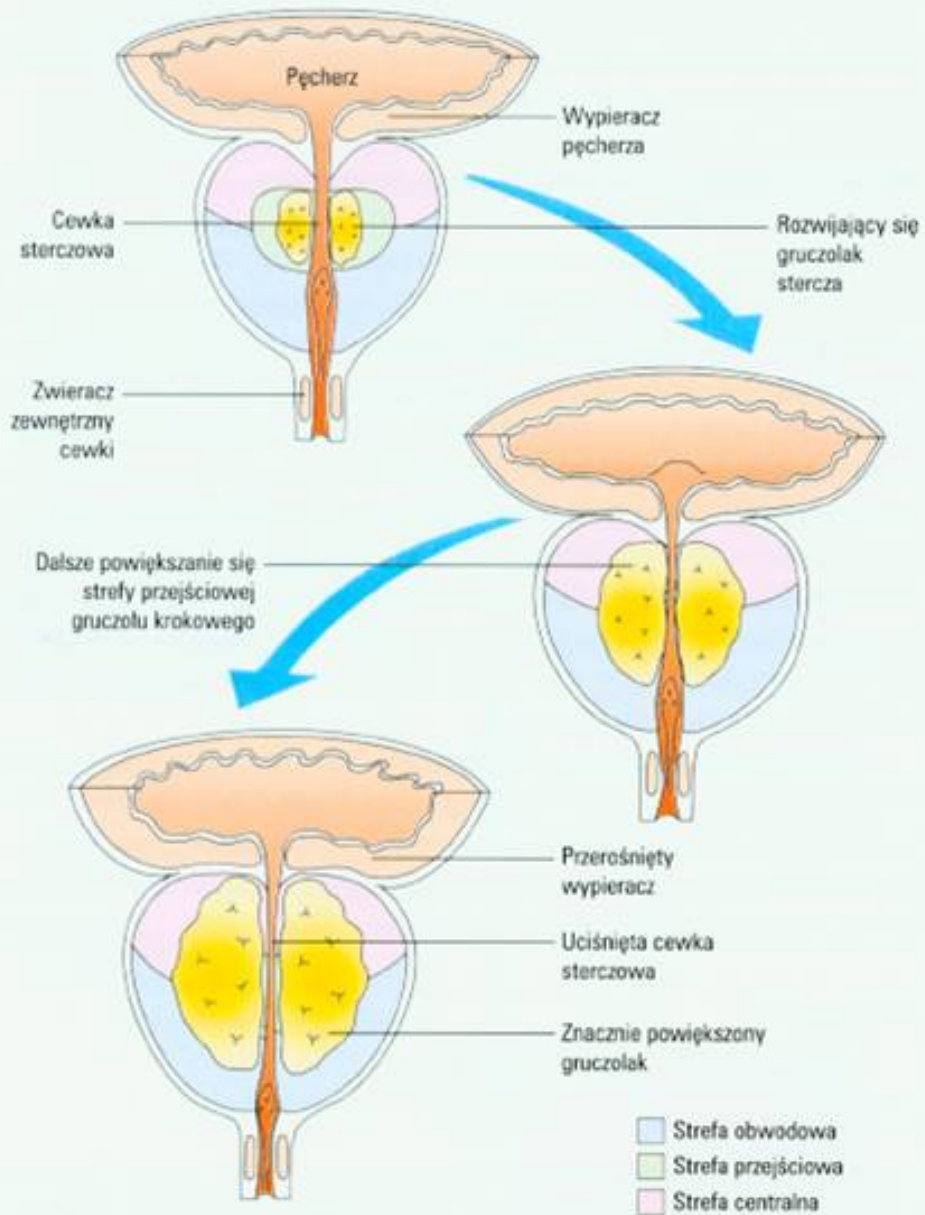
- Badanie fizykalne chorego obejmować powinno badanie palcem przez odbytnicę (DRE – ang. *digital rectal examination*).
- Badanie to pozwala ocenić stan gruczołu krokowego – jego wielkość (stopień powiększenia) oraz charakter jego struktury.
- Stwierdzenie w badaniu DRE nieprawidłowości struktury (nierówności powierzchni, wzmożenie spoistości) mogą nasuwać podejrzenie raka

USG

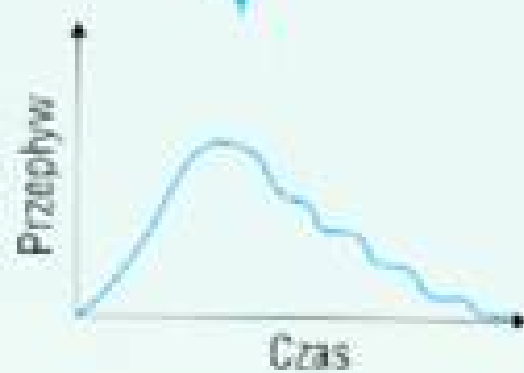
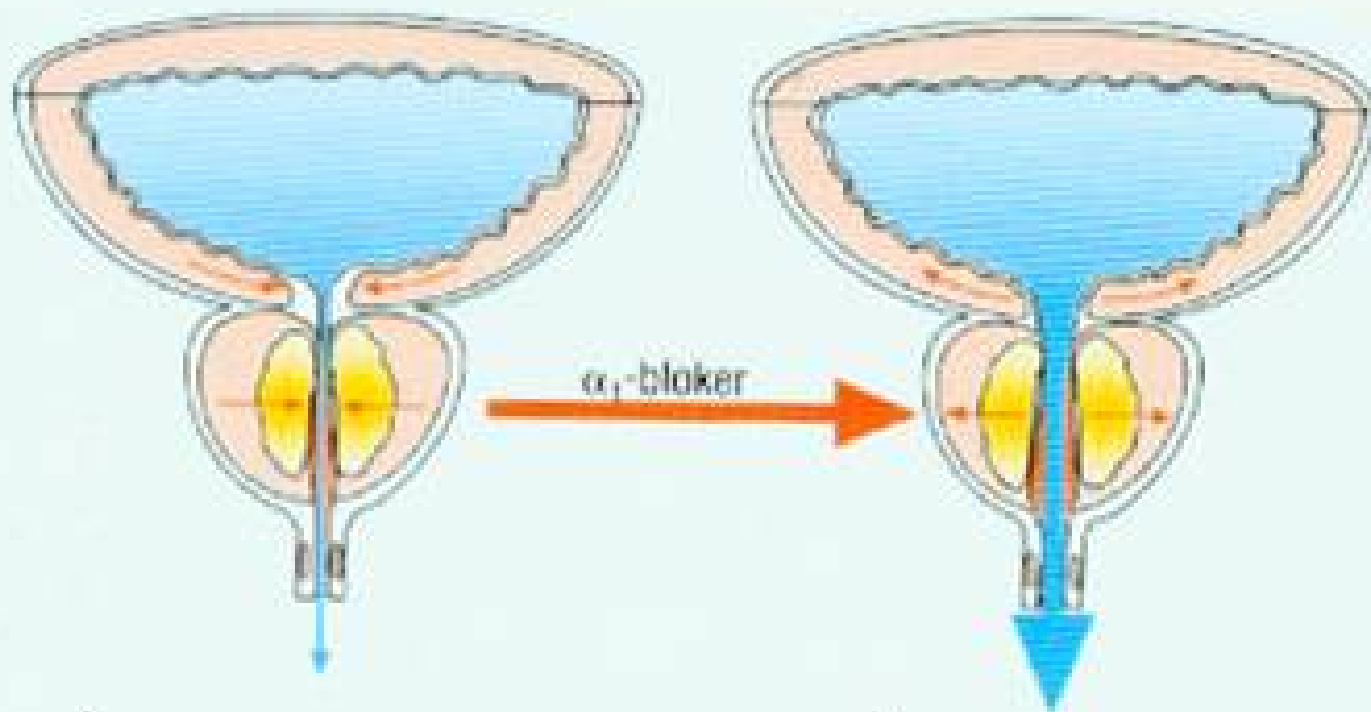
- **Przezbrzuszne:**
 - Objętość gruczołka
 - Zaleganie po mikcji
 - Ocena powikłań BPH (uchyłek, kamica, wodonercze)
- **TRUS:**
 - Dokładniejsza ocena objętości
 - Prowadzenie biopsji stercza

Leczenie farmakologiczne

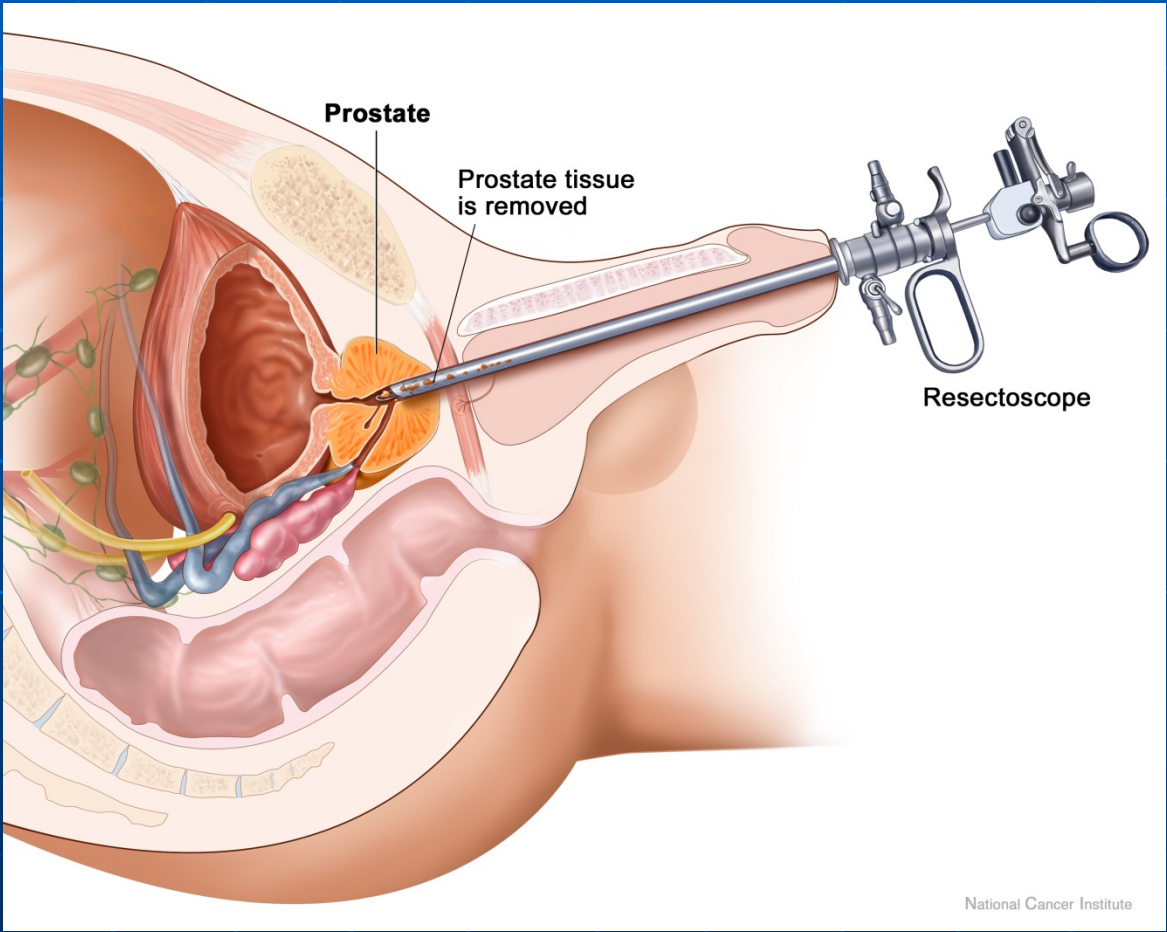
- α adrenolityki (Doksazosyna, Alfuzosyna, Terazosyna, Tamsulozyna)
szybki efekt, ustąpienie dolegliwości,
- Inhibitory 5α -reduktazy (finasteryd)
efekt działania po kilku miesiącach

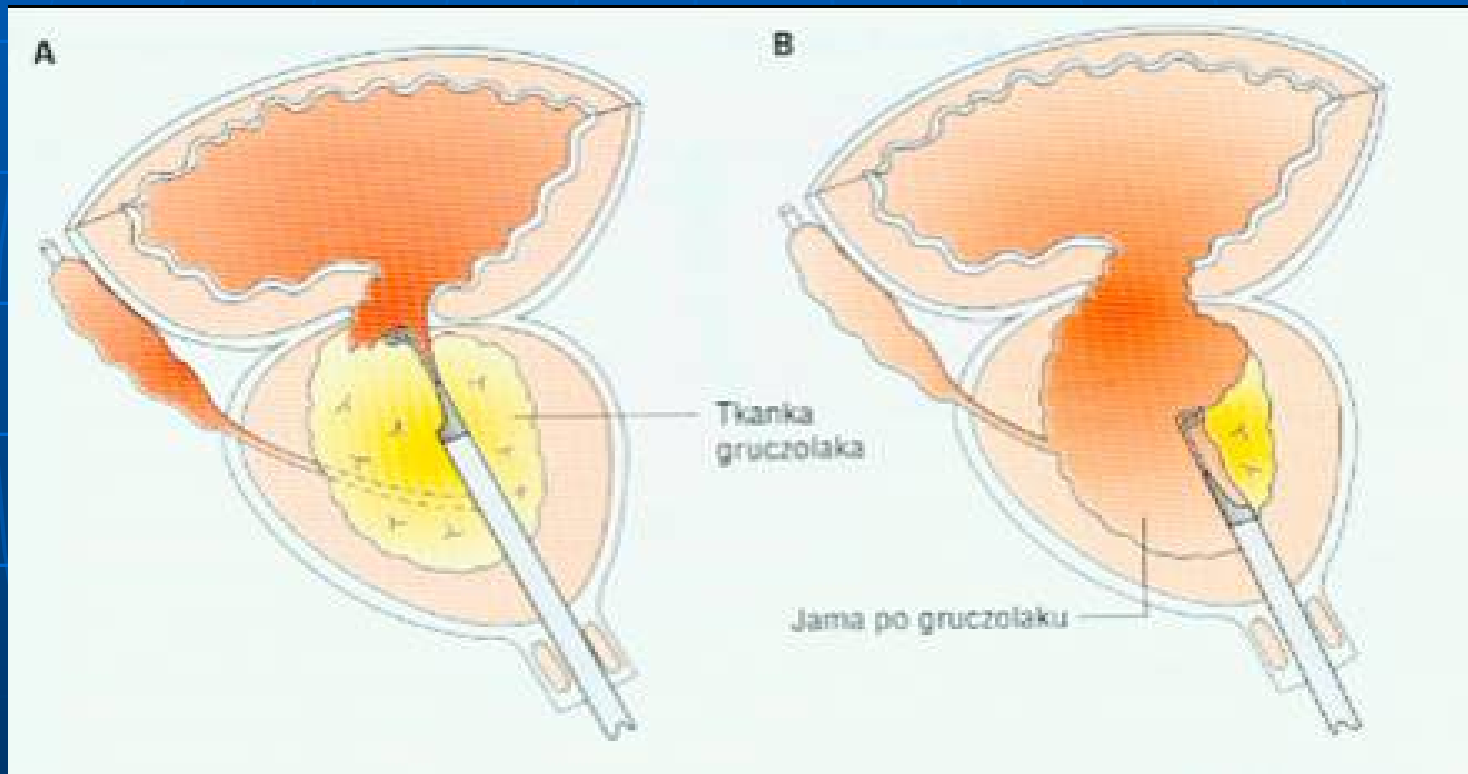
Leczenie zabiegowe BPH

- przezcewkowa elektroresekcja gruczołka prostaty – TURP
- leczenie operacyjne- adenomektomia

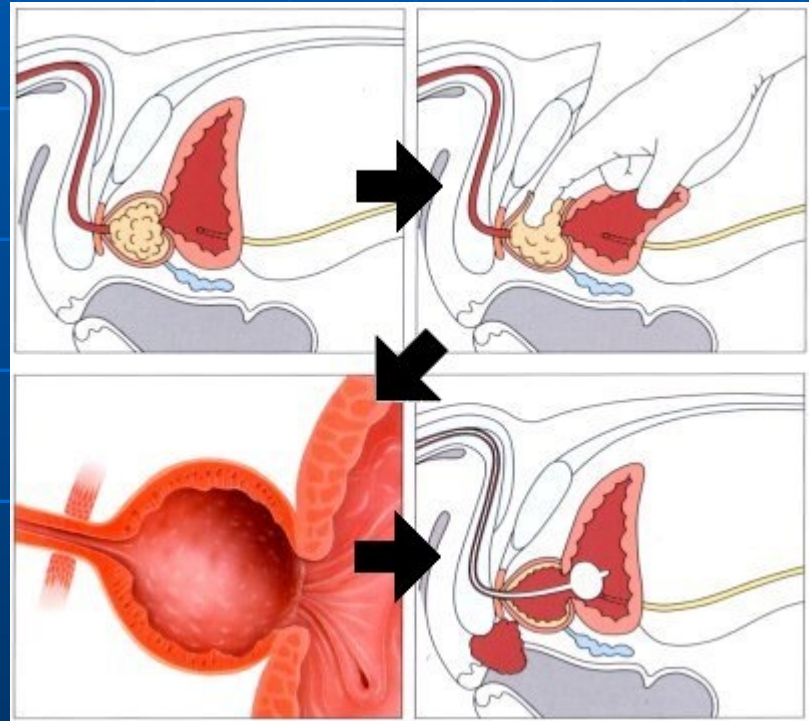
TURP

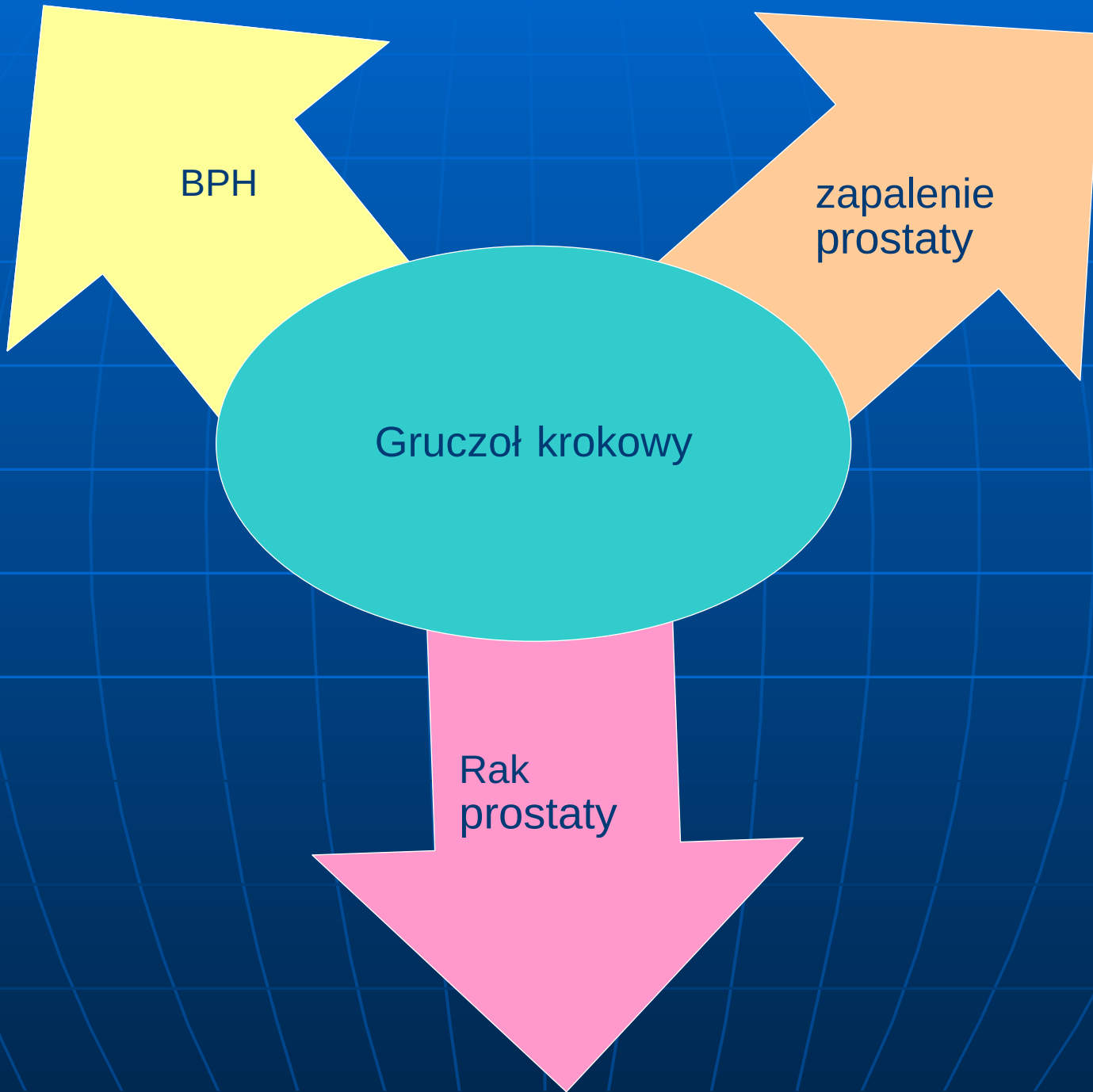

TURP

Adenomectomia

BPH

zapalenie
prostaty

Gruczoł krokowy

Rak
prostaty

Zapalenie prostaty

■ Epidemiologia

- 5-8% populacji mężczyzn
- 8% jako przyczyna wizyty u urologa

Zapalenie stercza

- Ostre zapalenie stercza
- Przewlekłe zakażenie stercza

Ostre zapalenie prostaty

- objawy zakażenia dróg moczowych: bolesne oddawanie moczu, częstomocz i parcie na mocz,
- objawy zapalenia gruczołu krokowego: ból okolicy krzyżowej, krocza, prącia i czasami ból odbytnicy,
- objawy bakteriemii: gorączka i dreszcze; może się pojawić ból stawów i mięśni.

Ostre zapalenie prostaty

Objawy przedmiotowe

- **Miejscowe:** gruczoł krokowy bardzo bolesny, obrzęknięty i napięty, o gładkiej powierzchni, ciepły w badaniu palpacyjnym.
- **Związane z bakteriami:** gorączka i tachykardia.

Leczenie ostrego zapalenia prostaty

- W związku z tym że ostre ZGK jest poważną, ciężką chorobą, należy bezzwłocznie rozpocząć antybiotykoterapię empiryczną.
- W zależności od stanu klinicznego chorego powinno się stosować leki doustnie lub pozajelitowo.
- Intensywny odczyn zapalny zapewnia dobrą penetrację antybiotyków do całego gruczołu krokowego.
- W zależności od antybiogramu należy kontynuować leczenie wybranym antybiotykiem lub zastąpić go innym.

Ostre zapalenie stercza - leczenie

- Antybiotyki o szerokim zakresie i.v. działające na G- i G+ (Ampicillina, Gentamycyna, Cefalosporyny II i III generacji)
- Ropień - dodatkowo antybiotyk działający na beztlenowce i drenaż ropnia
- Leki p.bakteryjne z wyboru: fluorochinolony, biseptol
- Czas trwania leczenia - 4 tygodnie

Przewlekłe zapalenie prostaty

■ Objawy

- ból krocza
- ból podbrzusza
- ból prącia
- ból jądra
- dyskomfort lub ból przy ejakulacji
- ból odbytnicy lub okolicy krzyżowej
- bolesne oddawanie moczu.

Zapalenie stercza - etiologia

■ Przewlekłe zapalenie stercza - etiologia

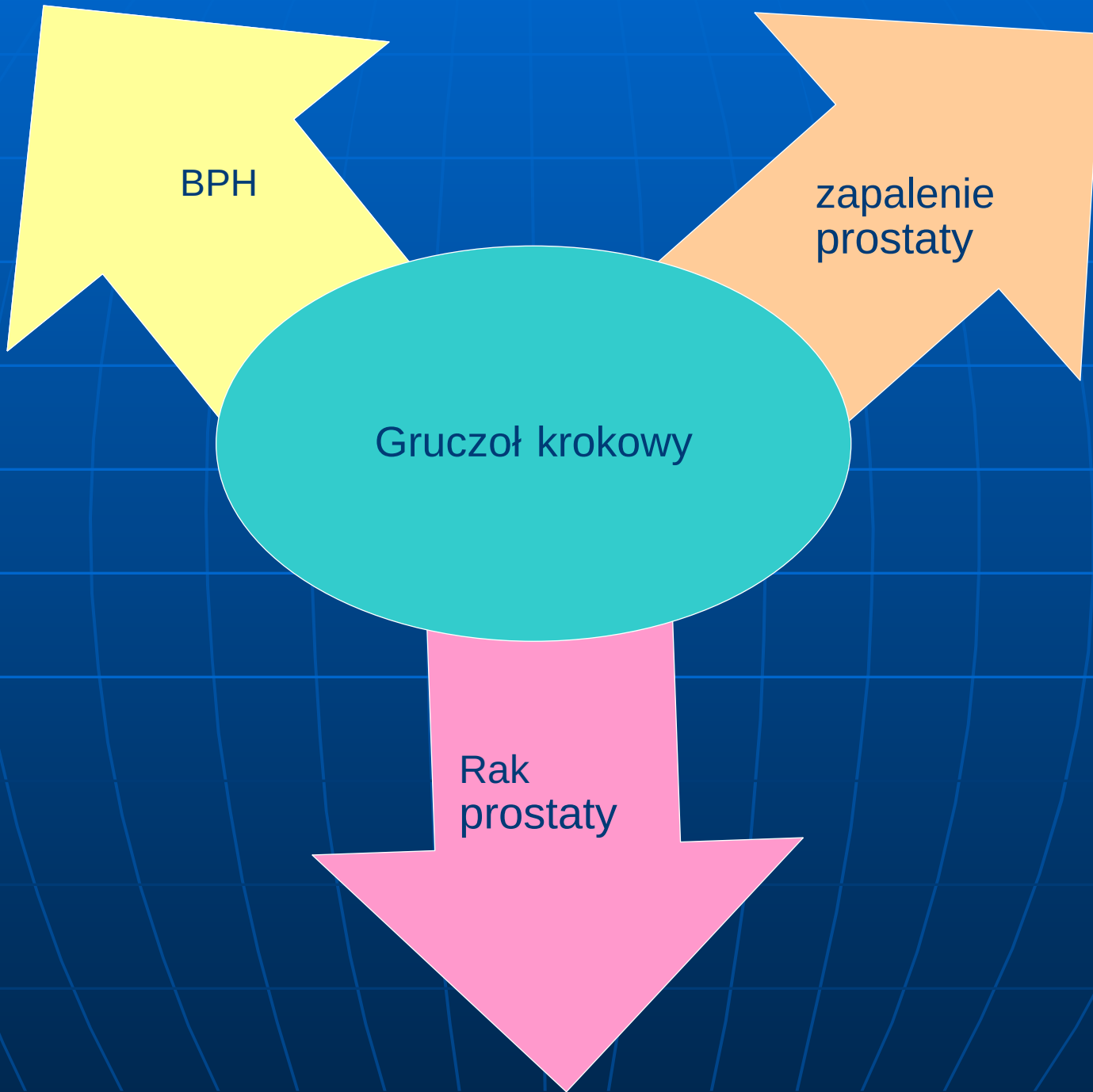
- związek z zakażeniem lub bez związku
- Czynniki infekcyjne: typowe (G- Enterobacteriaceae), rzadziej (G+), inne (Chlamydia, Ureaplasma, Candida, Trichomonas, beztlenowce)

Przewlekłe bakteryjne zapalenie stercza - leczenie

- Długotrwałe, pełne dawki leków
- Fluorochinolony, biseptol,
- Czas leczenia - 4-6-12 tygodni
- Masaż stercza
- Leczenie podtrzymujące przez długi czas
- Nawroty - okresowo małe dawki leków jako profilaktyka

Przewlekłe zapalenie stercza

- Leki przeciwzapalne
- α -blokery - u 48-80% poprawa mikcji
- Inhibitory 5- α -reduktazy - finasteryd
- Masaż stercza - udrażnia kanaliki, zwiększa ukrwienie i dostępność antybiotyków

BPH

zapalenie
prostaty

Gruzoł krokowy

Rak
prostaty